

ЯНУШ ЗАЙДЕЛ

ОТРОВА ОТ МАНТЕЗИЯ

Превод от полски: Марияна Василева, 1987

chitanka.info

Задухата се раждаше в дробовете. От издутите стени на пневматичната палатка лъхаше горещина. Уго стана от кревата си. Запаля лампата. Три часа до разсъмване. Лепер се въртеше неспокойно на сън. Дишаше тежко и хрипливо.

Уго се примъкна към клапана за пречистване на въздуха и отвори крана. Хладна струя кислород обгърна лицето му и той мигновено изпита облекчение. Въздъхна дълбоко и така жадно пое живителния газ, че бяла мъглица заслони очите му, а в краищата на пръстите му се обадиха слаби бодежи. Леко опиянен, като усещаше приятното отпускане на цялото си тяло, падна в постелята. Ала сънят не се връщаше. Стените на палатката се очертаваха все по-ясно. Уго посегна към аптечката. „Последната“ — помисли си, докато гълташе таблетката.

Рязко, отчаяно разтърсване по рамото го изтръгна от дълбокия наркотичен сън.

— Събуди се, бързо! Уго, събуди се!

Лепер стоеше наведен над леглото му. В погледа му се таеше панически страх.

— Какво? Какво става?

— Вземи въжето! — Лепер пъкна в ръката му кълбо здрава грилонова връв. — Вържи ме, бързо!

— Пристъп ли получи?

— Вържи ме, не питай за нищо... Ауберцията, същата като на Тун... Втресе ме, това е признак на пристъпа... Ааа!!

— Лепер!

Ужасният, нечовешки вик на Лепер изпълни палатката. Уго затягаше въжетата около краката на лекаря, които се дърпаха и ритаха. Полузатворени очи, широко отворена уста...

„Точно сега ли... Точно сега ли трябваше да се случи това! — яростно си мислеше Уго. — Сега, когато проклетата джунгла се затвори около нас... Ако Лепер умре... Не, не... Сега той не бива да умре!“

При мисълта да остане съвсем сам в блатата Уго потрепери от страх. Двете седмици пътуване, трагичната смърт на Тун... Всичко това вътрешно го разстрои. Когато тръгна с Лепер, Уго се бе надявал на друго. Сблъскването с жестоката природа на планетата напълно го обезвери. Никога не е бил особено настойчив в начинанията си...

Всичко се повтаряше, както при Тун: първо втрисане, после пристъп на лудост... Тун тогава седеше пред палатката с радиостанцията. Ни в клин, ни в ръкав подскочи като ударен от ток... Успя само да каже... Така, буквално така го определи: „Имах чувството, че съм докоснал с главата си проводник под напрежение...“ Лепер веднага разбра какво става. Хукна за въже; ала преди да успее да се върне с него Тун яростно се изтръгна, грабна предавателя и го разби в ствола на близкия краутус. После се измъкна от ръцете на другарите си, съдра кислородната маска и се втурна слепешката през храсталаците, по брега на блатото. Достатъчно беше човек да се отдалечи няколко крачки от края на островчето, за да бъде веднага погълнат от тресавището. Стояха унили, близо до мястото, където черната, мъртва повърхност се затвори над главата на Тун. Тогава Лепер спомена, че никога не са намерили нито една от жертвите на блатото. Разказа за случаите, които сам бе видял и за други, за които бе чувал.

Страшната блатна болест нарекли ауберция — по името на Ауберт, ръководителя на първата експедиция за изследване на блатото; Ауберт се разболял на третия месец от пристигането си на планетата. Починал още при първия пристъп. Последвали го неколцина от други експедиции. Всички получавали пристъпи на лудост и ако не били навреме връзвани от другарите си, бягали слепешком към блатото. Тези, които били обездвижвани още в началото на пристъпа, след няколко минути идвали на себе си, като нищо не си спомняли... Пристъпът се подновявал след около дванадесет часа. Отначало — силно втрисане на целия организъм, после — безумно бягство... Тези, които успявали да издържат три пристъпа, обикновено били така изтощени физически, че четвъртият напълно ги съсипвал. До петия пристъп достигнал само един човек.

„Днес медицината познава само едно средство против ауберцията: достатъчно здраво въже“ — казваха на станцията.

В това нямаше никакво преувеличение. Никой — дори Лепер, който е бил лекар още по времето на Ауберт — не е успял да определи нито причините, нито предпазните средства срещу болестта. Единствената правдоподобна хипотеза беше заключението, че въвн от планетата, например на Земята, болестта може да отстъпи. За съжаление никого от пострадалите не успели да закарат дори до

станцията... Всички случаи на заболяване свършвали в дълбините на тресавището, в което прониквали само бавните блатолази.

Уго беше тук от три месеца. Много зле познаваше околностите, а местните опасности чак сега започваха да разкриват лика си пред него. Със заболяването на Лепер от ауберция, положението на Уго ставаше особено тежко. Радиостанцията беше извън строя, а дори самият Лепер едва ли знаеше по какъв начин най-бързо може да се добере до станцията. Ами ако му се случи нещо? Уго ще бъде осъден да скита с блатолаза сред хилядите, подобни една на друга туфи храсталак и островчета, разпръснати нагъсто из бездната на блатото.

Стегнатият с въжето Лепер се мята и крещя няколко минути. Уго не можеше повече да понася гледката. Сложи си лек изолационен комбинезон и праметна през рамо кислородна бутилка. Взе маска и излезе.

Един миг стоя нерешително в сивата светлина на изгряващото утро. Тук, на блатата, ги нямаше онези фантастични зазорявания, които бе наблюдавал на платото, през прозорците на станцията. Млечните изпарения, които се вдигаха от блестящата повърхност на тресавището, застилаха небето с гъсти облаци.

Откъм напълнените с въздух стени на палатката долитаха заглушените, но остри викове на болния. Уго направи няколко крачки навътре в островчето. През тънкия комбинезон усещаше топлия повеи на блатото. Погледът му потъваше на няколко метра в плътния гъсталак на растителността: кафявозелените дебели и едри листа на краутусите образуваха широк навес на височина два-три метра. Над тях се стрелкаха тънките като бамбук, дълги стебла на амаделията, разпукани по крайчетата в сиви, пухкави ветрила. Като оплитаха всичко, ниско се виеха змиевидни колпати с много странични разклонения. Дребните листчета на парастерзията проблясваха на ветреца, като показваха ту тъмната, ту — сребрилата си страна. По-надолу, над самата повърхност на влажната почва се стелеха стотици видове дребни растения, все още ненаречени и неописани. Лепер познаваше повече от тях. Уго помнеше само няколко названия.

Най-ниският етаж на растителността — всички тези виещи се лиани — значително затрудняваха движението из джунглата. Хващаха стъпалата, оплитаха се около бедрата на човека. Уго внимателно

потъваше в гъсталака, готов всеки миг да отскочи пред непозната опасност, която можеше да го очаква зад стволите и клонците.

Изад стеблото на огромния краутус проблясна нещо искрящо виолетово. Като освободи краката си от преплетените лиани, Уго навлезе още крачка напред. Срещу него, ниско до земята, със стърчено като оголен корен стебло, растеше огромна виолетова чаша. Краищата на големите листенца бяха плътно затворени, само отгоре, където всички се събираха, се виждаше малък отвор. Уго се наведе над чашата, като искаше да надникне вътре. Хвана с ръкавицата си месестото листенце и се опита да го дръпне настрана. Цветето потръпна, листенцата му се отвориха като на забързан филм. От мрачната вътрешност се надигна сивокафяво кълбце. Уго рязко се дръпна и се намери посред туфа пълзящи растения. Сивокафявото кълбо излезе навън и меко скочи на земята, като показва два пипаловидни крака и доста дълга, тънка опашка. Блеснаха огромни яркожълти очи. Уго се мяташе из храстите и не изпускаше от погледа си животното. То също гледеше човека. Между жълтите очи се показва няколкосантиметрова тръбичка, която напомняше хоботче на миниатюрен слон. Уго успя да освободи единия си крак, другият остана в плен на оплетените лиани. Хоботчето на животинчето се насочи към него. Топчестото тяло, покрито с блестящи, като люспи точки, се сви. Уго усети, че краката му се огъват и падна върху меката постеля от растения.

Събуждаше се бавно, като раздвижваше схванатите си стави. Беше светло. Слънцето трябваше да е отишло високо. Стана полека. След като се огледа, помъчи се да си спомни какво се е случило. Пред него лилавееше непознатото цвете. Листенцата му бяха отворени, а вътрешността — празна.

Уго погледна часовника си. С голямо учудване разбра, че е лежал почти единайсет часа.

Забързан изтича към палатката. Лепер беше дошъл на себе си.

— Къде беше? Развържи ме, най-последно! Успях да се наспя... Само... възетата ме стягаха. Искам да си почина от тях. Скоро може да дойде следващият пристъп. Какво става с тебе?

— Ще ти кажа по-късно — Уго развързваше здраво затегнатите възли, — сега трябва да продължаваме напред. С тази бързина няма да стигнем станцията, преди да...

— Преди да дойде четвъртият пристъп — подхвърли Лепер. — Прав си, трябва да бързаме. Но ми се струва, че... аз и така няма да успея... Искам само да те изведа до познато място.

— Колко далеко сме?

— Не знам точно, но мисля, че на не повече от двайсет и четири часа път от платото — каза Лепер. — Ако двигателят работеше както трябва, можехме да бъдем там за пет часа.

Уго мълчеше. Пресмяташе възможностите. Сигурно ще стигнат... След като сгънаха палатката и се настаниха в блатолаза, Лепер отново попита:

— Къде беше, Уго?

Блатолазът, внимателно каран от Лепер, ловко подминаваше буците пръст, които стърчаха тук-там в блатото, причудливите стебла на някакви растения и съборените дънери.

— Виждал ли си — започна Уго — едно огромно виолетово цвете?

— А ти... виждал ли си го? — рязко се обърна Лепер и погледна Уго. — И какво стана после?

— Изглежда, че знаеш!

— Досещам се какво е станало — Лепер говореше спокойно, на моменти дори весело, сякаш въобще не го беше грижа за надвисналата над главата му ужасна смърт. — Не бой се, това е напълно безопасно. Мантезия — много мило животинче! Никому не прави зло. Враговете си, както и тези, които нарушават спокойствието ѝ, приспива по много внимателен и изискан начин, след което тайно се отдалечава.

— Тази... мантезия... хипнотизира ли?

— Глупости! — засмя се Лепер. — И ти си се подлъгал от красивите ѝ очи. Не, тя не се занимава с подобни панаирджийски истории. Очите ѝ служат само за гледане, но затова пък вижда в много широк диапазон: от инфрачервения до ултравиолетовия спектър.

— Откъде познаваш толкова добре животното?

— Изследвам мантезията вече няколко години. Представи си! Два пъти си позволих да я приближа, но накрая разбрах тайната ѝ... Преди мене няколко души имаха срещи с нея, в крайна сметка без

никакви лоши последици, ако не се брои онзи нещастник Тиф, когото тя приспала, а кислородната му бутилка била почти празна. Задушил се в съня си; но не мантиезията била виновна — Тиф се отдалечил от лагера, без да провери запаса си от кислород. Когато го намерили, било вече късно. Ти сигурно си спал... около десет часа, нали? Затова не се върна...

— Ако това не е хипноза, как тя...

Лепер сякаш дълбоко се замисли над нещо, като разсеяно се взираше в повърхността на блатото.

Изведнъж вдигна поглед и обгърна видимата линия на хоризонта.

— Мъглата се вдига, виждаш ли? — каза. — Там, надясно... познаваш ли островчето с високите дървета? До платото ще се доберем след двайсет и няколко часа. Оттам вече ще тръгнеш сам, ако аз...

Уго гледаше зарадван познатото място, отдалечено, но все пак достижимо. Страхът му се превръщаше в щастлива безцеремонност. „Сега старият може вече да умира, ако иска!“ — мина през ума му.

— Слушай, Уго. Всеки миг може да дойде следващият ми пристъп. Ако не стигна до станцията... Не, няма смисъл... Трябва да ти кажа всичко.

Уго прилежно наостри уши. Изглеждаше, че ще последва интересно излияние.

— Дай ми дума, че няма да кажеш на никого, освен на доктор Мелмин, това, което ще научиш сега.

— Обещавам.

— Знаехме го само Тун и аз. Сега го знам само аз. Слушай внимателно. Всичките ми бележки, които ще намериш в чантата и в моята стая в станцията, ще предадеш на Мелмин на Земята. Лично. Ще му връчиш също шишенцето, означено с буква „А“, което се намира в аптекката. Ще ти кажа как стоят нещата с мантиезията. Изследвали сме я с Тун дълги години. Сега знам, че тя приспива живите организми с някакво вещество, което изработва сама...

— Как така? — прекъсна го Уго. — Та нали тя не ме ухапа?

— В това е цялата тайна! Отровата се инжектира от разстояние. Някога четох за интересен случай на професионално заболяване. Било доста отдавна: хората, които се занимавали с уплътняването на нефтопроводите под високо налягане, получавали на дланите си обрив — неизвестно от какво. После се оказало, че през микроскопичните

отворчета на нефтопровода пръскат тънички, невидими струйки нефт. Като пробиват безболезнено кожата на ръцете, те вкарват нефта в тях... Това явление е използвано по-късно при създаването на „безболезнени инжекции“, които обаче не намират особено широко приложение. Сега може би разбираш как мантезията инжектира своята отрова, която нарекох мантезина... Преследвах мантезията в обикновен дебел вакуумен скафандър, вместо в комбинезон, с какъвто се ходи на планетата. Това беше достатъчно. Струйката на мантезията не пробиваше скафандъра. Събрах малко от нейното вещество, направих пробен анализ. Струва ми се, че при сегашното равнище на органичната синтеза, ще бъде трудно да се получи изкуствена мантезина. Но понеже тя е прекрасно средство за предизвикване на летаргично състояние — за по-дълго или за по-кратко, зависи от дозата — мисля, че може да бъде използвана за лечебни цели. И все пак тя има своите недостатъци: практически е неоткриваема в организма, дори да е използвана смъртоносна доза. Разбира се, предозирането може да доведе до спиране работата на сърцето... А малкото количество, необходимо, за да бъде убит човек, няма да даде никакви забележими изменения в кръвта! Разбираш ли какво означава това?... Че не бива да се оставя в ръцете на случайни хора! Поверявам го на теб, като почти не те познавам, но нямам друг избор. Не знам дали постъпвам правилно. Освен това искам да те помоля... Някога предположих, че инжектирането на малко количество разтвор от мантезина може да спре пристъпите на болния от ауберция — чрез приспиване... Не съм имал възможност да изпробвам. Впрочем, не бих се решил да правя опити върху човек. Това може да му помогне или да го убие... Но върху себе си мога да го изпитам... Затова те моля, Уго... Не този път, този пристъп ще издържа, ако ме завържеш навреме... но за следващия... Ще ми инжектираш един кубически сантиметър от разтвора — ще го намериш в чантата ми, разтворът е разреден. От това или ще излезе нещо, или... Нямам избор, Уго! А сега, запомни, ще ме завържеш, когато ти кажа...

Старият лекар говореше все по-неспокойно, с накъсани изречения.

— Не мисли, че се боя от смъртта... Вече четиридесет години съм лекар... А всяка година на тази ужасна планета трябва да се брои за десет... Със смъртта се познаваме лично, не ми е думата за това...

Искам да живея, вярно е... Започнал съм много работи... Жалко е да си ида. Кой ще завърши изследванията вместо мен?

Уго гледаше тъпо и равнодушно пред себе си, към все по-ясно очертаващото се на хоризонта островче с дърветата.

Мислите му бяха далеко.

„Моля те, поговори най-после с него!“ — казваше обикновено майка му, когато той се връщаше от училище.

Баща му беше разумен и сдържан човек. Говореше кратко и делово. Ала това не помагаше много. Уго беше непоправим. Непрекъснатите оплаквания на учителите и съучениците му станаха истински тормоз за семейството, откакто той беше тръгнал на училище. Беше посредствен ученик, по-скоро лош, отколкото — среден. И макар че никой не знаеше, това много го измъчваше. Но не опита да залегне над уроците; вместо системно да се подготвя, предпочиташе да търси начини да измами учителите. Такава беше природата му — не обичаше правите пътища. Понякога неговите приготовления за измамата преди изпит му отнемаха повече време, отколкото, ако просто би научил...

Съучениците му не го обичаха... Като не можеше да се изяви в науката, стараше се по други начини да се издигне над посредствеността. Щом не можеше да бъде най-добър, стремеше се някакси да бъде най-лош. Това напълно му се удаде по отношение на поведението в училище. Но скоро разбра, че така няма да стигне далеко. И тогава малко се поукроти. Притаи се и утихна — чакаше. Промъкваше се от клас в клас крадешком. Винаги беше един от многото, някой си там от редицата. Навсякъде: на училищните състезания, на упражненията, на изпитите... Мразеше и това. С времето, неизвестно откъде, му хрумна — повярва, че някога непременно ще успее да направи нещо, от което на всички да им изпопадат шапките от учудване. Но и за това не си мръдна пръста. Дори не знаеше в коя област, по какъв начин ще се изяви... Съучениците му се подиграваха: „Тихия гений“, „Той само се прави, че не може“. Това го вбесяваше.

Майка му все повтаряше: „Уго просто е глупав. Може да не е най-способният от синовете ни, но би могъл да бъде някой. Ала по

този начин, нищо няма да постигне.“

Баща му обикновено протестираше: „Не говори така пред него, защото ще получи комплекси.“

Уго винаги беше един от многото. Само веднъж му се удаде да бъде пръв: на състезанията по фехтовка, когато двамата негови противници едновременно се разболяха за предварителните схватки, а играчът, с когото се срещна на финала, падна от пътеката и си счупи крака. Така Уго спечели служебно турнира по шпага. Друг бе въпросът, че за зрителите победата беше доста съмнителна: почти всички бяха видели, че Уго блъсна противника си, след като съдията спря играта. Трудно беше да се каже дали е направил това умишлено или случайно. За тези, които по-добре го познаваха, въпросът беше ясен. Той самият не придаваше голямо значение на споровете на съучениците си. Победи и край!

Благодарение на ловка измама получи нелоши резултати на изпитния тест и така започна студентството му. Избра фина пневматика, област, която „имаше бъдеще“, но когато след множество сблъсъци завърши следването, оказа се, че само най-добрите могат да продължат изследователската си работа в института; Уго отново не бе забелязан от никого, остана си „сив“ член на обществото.

Възможността да замине дойде неочаквано и Уго се хвана за нея с надежда и упорство. Ако на Земята не може, там... сигурно ще намери условия да се изяви...

За съжаление, сред кандидатите за мястото на главен механик на изследователската станция беше трети по ред.

Уго реши. Той трябва да замине... Разработи необикновено грижливо плана си. Малко преди деня за отлитане на ракетата измъкна от тренировъчния център своите двама съперници на разходка в планината. По време на изкачването предпазното въже се изплъзна от ръцете му... Единият от другарите му си счупи ръката, другият се нарани. В подобни случаи не се търси вина. Впрочем, Уго беше най-опитният алпинист в тройката...

По този начин той се озова в станцията. Но тук го очакваше разочарование. Главният механик се оказа само механик и нищо повече. В задълженията му влизаше единствено поддържането на уредите в добро състояние. Затова Уго се почувствува излъган. И тук не беше „някой“, а точно обратното: беше новак, едва ли не — стажант

в новите за него условия, свързан с цяла група хора, които притежаваха повече умения и знания за работите на станцията от него. Затова го теглеше към джунглата, към блатата, към неизследваните още места... Надяваше се, че може би там ще се яви някакъв случай да извърши големи дела...

След всичко, което чу, вече знаеше как ще постъпи. Възможност да се разплати за неуспехите! Уго не понасяше хората — особено тези, които успяваха в начинанията си. Сега той ще е пръв. Сладкото чувство, че нещата зависят от него и само от него, ще бъде възмездието за горчивината от несполуките и за годините на очакване. Не градеше подробни планове — всичко ще се подреди само и ще бъде така просто и едновременно така хубаво... „Никой никога не ме е пожалил. Аз също няма...“

Гласът на Лепер го изтръгна от унеса:

— Бързо ме вържи... Побързай!

Лепер спря двигателя. Уго го овърза с въжето и доближи блатолаза до най-близкото островче. Пристъпът започна веднага щом изтегли лекаря на брега. Почака известно време, колебаеше се. Гледаше мятация се във вървите човек...

„Той така и така е почти умрял!“ — помисли, като да се оправдае пред себе си.

Посегна към пояса си за нож. Наведе се и с два удара освободи Лепер от въжетата. Той веднага скочи на крака. Уго се скри зад ствола на краутуса, но Лепер не му обърна никакво внимание. В буйството си се беше засилил към блатото. С големи крачки се отдалечи от брега... Когато беше на четири метра от островчето, над повърхността се виждаше само връхът на кислородния му апарат. После черната лепкава лъскавина погълна всяка следа. Уго стана, опря плещи о дънера. Широко отворените му очи под стъклото на маската горяха. В ръцете си още стискаше ножа.

Изчака малко, после насочи блатолаза към тресавището и потегли с най-голямата скорост, която позволяваше повреденият двигател, към недалечното вече островче с високи дървета.

Командирът на станцията стоя прав една дълга минута, без да каже нито дума. После, като не гледаше Уго, промълви:

— Бедният Лепер. И него настигна... Обикновено казваше, че няма време да боледува. Да, той винаги беше зает. Измъкваше загадките на тази ужасна планета... Сега тя си отмъсти. И Тун... Страшно е. Двата най-способни хора на станцията. Добре, че ти се върна, Уго. Трябва да поискаме от Земята попълване на екипажа. Все пак работата ще продължи, макар че никой няма да може да замени Лепер.

— Командире — внимателно го прекъсна Уго, — моля ви да поискате и механик... на мое място. Аз не мога да остана повече. Видях смъртта и на двамата. Това е прекалено много, нервите ми не издържат. Изглежда съм особено чувствителен, не съм подходящ... — отпуснал глава, той говореше тихо, като че засрамено. — Можете да го наречете както искате, но аз се отказвам. Боя се. Чудно защо точно аз оцелях. Болестта избра тях, свикналите с тукашните условия. Защо трябваше да отmine мене? Лепер спомена, че... тази болест... не бива да се разпространи на Земята. Аз си тръгвам оттук. След тридесет часа Милев отлита, ще пътувам с него. Моля ви да не ме задържате. Две седмици ще се справите без механик. Оставям всички уреди в пълна изправност.

— Какво пък... Прав си да искаш това и аз не мога да те задържам. Ако Лепер е казал нещо за тази проклета болест, той сигурно е знаел защо. Едно е сигурно: с ауберцията шега не бива. Не трябва да се изпускат възможностите, нито да се пренебрегва предпазливостта. Освобождавам те, подготви рапорт за състоянието на уредите и... можеш да тръгваш с Милев.

— Благодаря, командире! — каза Уго, като с мъка прикриваше обхваналата го радост, че всичко дотук се нарежда чудесно.

„Малко. Съвсем малко е!“ — мърмореше си Уго, като разглеждаше срещу светлината съдържанието на плоското шишенце. Скри го в чантата си с личните вещи и се отправи към хангара. Изкара блатолаза, пусна двигателя и, като видя с крайчеца на окото си, че някой идва, започна усърдно да чопли нещо по разпределителната кутия.

— Заминаваш с мене, а? — попита Милев, който идваше откъм ракетната площадка.

— Да. А сега проверявам блатолаза. Трябваше да сменя много части след нашето нещастно пътуване. Имаш ли фазомер? Изтървах

моя без да искам в тези проклети мочурища.

Милев бръкна в джоба на комбинезона си и извади фазомера. Уго провери напрежението на няколко места по веригата, затвори капака и седна в машината.

— Ще пътувам в блатисти места. Ще се върна към заранта. Ако нещо ми се случи, ще дам знак с ракети. Потегляме след обяд, нали?

— Да. Не закъснявай.

Уго тръгна с най-голямата скорост. На сушата блатолазът развиваше нелоша бързина от двеста километра в час, като се движеше на колела. Чак в блатото, където трябваше да се спуснат плазовете, скоростта значително спадна. Когато за първи път видя блатото, Уго много се учуди, че използват блатолаз. „Много по-просто — мислеше си той — би било да се използва вертолет или друго въздушно превозно средство.“

После разбра. Това беше единственият начин да се придвижиш от островче до островче, от храстче до храстче, за да ги изследваш внимателно.

Платото около станцията беше покрито само с рядка високостеблена растителност. Заради сравнително сухата почва тук имаше главно клонати шубраци с широки листа, а тук-там се изстрелваха тънки стебълца с дребни листенца. Лепер ги наричаше „слез“. Всъщност не знаеше защо така ги нарича... Може би искаше тук да има нещо, което поне по названието си да му припомня родната планета.

Уго се придвижваше по килима от зеленина, като пореше храсталаците от лъжлив слез, а те със сух трясък шибяха корпуса на блатолаза. Беше ранен следобед. Над видимата отдалеко линия на блатата въздухът беше необичайно чист. Само на места се стелеха кълба белезникава мъгла. Високо горе се насъбираха златисти слоести облачета. Ако Уго познаваше по-добре тукашната природа, той би се досетил какво означава това. Но той не я познаваше и затова я гледаше с безразличие.

На мястото, откъдето влезе в блатото, беше оставил контролен предавател с азимута за връщане. Като подмина първите островчета, спря блатолаза на няколко километра от брега, до едно от най-големите, богато обрасли късчета суша. Намъкна дебелия вакуумен скафандър и изскочи навън. Провеси през рамо чанта с някои

дреболии, а в джоба на скафандъра пхна въпросното шишенце. Обходи хрусталаците, като си светеше с фенерче. В действията си точно се придържаше към препоръките, прочетени в бележника на Лепер. Предпазливо доближи първото срещнато виолетово цвете. С бързо движение навря ръката си в отворената чашка... Празна! Ръката не срещна отпор. Уго изруга. Продължи нататък, като внимателно се оглеждаше. Въпреки това за малко не настъпи следващата чашка. Рязко спря в мига, когато листенцата ѝ започнаха да се раздалечат. С отворена ръкавица хвана здраво мекото клъбце, покрито сякаш с ниско кожухче. Жълтите очи го наблюдаваха с почти човешки ужас... Стараеше се да не гледа тези очи. Бързо извади от джоба си шишенцето. Малко поотпусна хватката на ръцете си, като държеше животинчето между коленете си; изпод пръстите му, уловили предницата на животното, като от слабо напомпана топка, се измъкна тъничка „тръбичка“. Той веднага подложи гърлото на шишето и стисна мантезията с колене. На вътрешната страна на стъклото зарозовяха десетина капки мътна течност. Уго стисна по-силно, но повече мантезина не потече. Погледна недоволно нищожното получено количество и хвърли настрани полуудушената, обезоръжена мантезия, която тъжно закуцука към хрустите, подпирайки се на тънката си плоска опашчица.

Няколко часа Уго мишкува из гъсталака, като навлизаше все по-дълбоко в блатата. Успя да събере едва няколко милилитра мантезина; чак сега си даде сметка, колко време Лепер е посветил на съдържанието на своето шишенце... Убеден в безнадеждността на плана си да удвои запаса от мантезина през тези последни часове престой на планетата, Уго реши да се връща. Щом се добра до съседното островче, забеляза над блатата особени продължителни святкания. „Дали не са атмосферни изпразвания?“ — помисли си. Беше чувал, че тук бурите са много редки, до този миг сам не беше виждал буря.

Силна гръмотевица последва святкането — далечна и приглушена. Уго слезе още на едно островче, като си обеща, че то ще е последното. Притъмня, все по-чести и близки ставаха светкавиците. Уго се уплаши. Реши да изчака — сигналът на контролния предавател беше слаб и всеки миг прекъсван от гръмотевиците — освен това не

искаше да тръгва по обратния път по време на светкавиците, а се страхуваше и да не обърка пътя.

Седеше на брега с гръб към храстите. В промеждутъците между гръмотевиците чуваше нарастващия грохот на вихъра, който люлееше върховете на амаделиите. Гръмотевиците го оглушаваха и вече се канеше да изключи вътрешния микрофон на скафандъра, когато изведнъж му се причу шум, идващ неизвестно откъде. Беше пукот от пречупени стебла. „Животно? — мина му през главата. — Не. Нали тук няма големи животни!“ Обърна се рязко, като несъзнателно посегна към колана си. Но оръжие нямаше — в блатата не му беше нужно... Напрегна поглед. Внезапна много близка светкавица разкъса за миг черната завеса и Уго съзря тъмно, неясно петно на фона на осветената растителност. Скочи на крака. Следващата, по продължителна светкавица, която изскочи иззад близкия краутус, освети призрака...

Черната сянка с човешки очертания, но с неестествено окръглени форми, като на примитивните ескимоски каменни статуи, препъвайки се, бавно пристъпи към Уго, който, останал на място от ужас, не беше в състояние да направи нито крачка. Още една светкавица. Главата на привидението малко се повдигна и откри мястото на лицето — овално лъскаво петно. Изведнъж неподвижно висящите ръце на призрака се протегнаха напред, разтворени, като че ли пръстите искаха да хванат пространството, което ги делеше от Уго.

Уго изкрещя отчаяно и в паническия си страх хукна към блатолаза, като забрави да вземе чантата със сечивата. Чак като измина десетина-двайсет метра, се реши да погледне назад. Отслабващите светкавици открийха застаналата неподвижно фигура, потопена до пояс в блатото, с все още протегнати напред ръце — израз на безгранично и безутешно разочарование.

Уго превключи лоста за движение в крайно положение и се понесе към платото. Върху кормилото ръцете му трепереха.

— И тук... И тук, заедно с хората... са дошли... Необяснимо... Призрак? Въплъщение на жертвите на планетата? Не, не. По-бързо да бягам оттук! — пригласяше човекът на воя на мотора.

Шишенцето със сгъстен въздух Уго пъкна в джоба на панталона си, а свързания чрез меко шнурче малък предмет, издължен като

молив, прокара през ръкава на самото си и хвана с лявата ръка. Огледа се в огледалото. „Добре! — помисли си. — Нищо не се вижда“.

Излезе на пустата по това време улица. Тръгна без определена цел към центъра. На първото кръстовище хвърли око на светофара. Показваше зелено и той смело стъпи на платното. В същия миг се разнесе полицейска свирка. Пазителят на реда, скрит зад ъгъла, изскочи лениво и посегна към задния си джоб за квитанция.

— Още ли не сме свикнали? — каза с подигравателна усмивчица, като приближи до Уго, който послушно се върна на тротоара. — До вчера поучавахме. От днес започваме да глобяваме.

— Нали беше зелено?

— Точно така! Зелената светлина е за колите на въздушна възглавница и електробусите. Да се минава пеша може само когато след жълто, светне виолетово, а синьото още не е угаснало. Макар че едновременно след червеното светва зелено. Но, ако зеленото светва след жълто, а виолетовото вече е угаснало, не може да се минава. Тогава светва и бяло, мигащо. Новият правилник за движението въведе това ценно подобрение... Иначе не можехме да се оправяме с бъркотията от коли!

— Но... Нали платното беше съвсем празно! — запротестира Уго.

— Празно ли? Какво от това? Нали сте виждали какво става около шестнайсет часа или в осем сутринта!

— Все пак, не мога да чакам толкова много на всяко кръстовище!

— Трябва! Трябва да има ред. Платете си глобата.

Полицаят откъсна от кочана квитанция. Уго бръкна в джоба си, уж за пари, а всъщност насочи тръбичката към корема на полицая. „Сега аз определям реда!“ — помисли и натисна спусъка. Полицаят меко се отпусна на земята.

„Работи!“ — мина през главата на Уго. Спря една минаваща кола.

— На господина му прилоша. Вероятно от горещината... Заведете го в болницата — каза на шофьора.

Много доволен, продължи пътя си. Уредът действуваше отлично. Достатъчно бе да увеличи двойно дозата мантезина, за да може без никакви следи да ликвидира човек...

Чак сега започна да се замисля, как да използва чудесното си оръжие. Може например... да ограби банка! Да. Това не е лоша идея,

но... защо да пилее ценното вещество за дреболии? Не е ли по-добре да играе веднага, и то — на едро?

Сви в една алея на парка. Намери сенчеста пейка и седна. Хитрият план зрееше в главата му. Да! Ще бъде прекрасно! Усмихна се на самата мисъл за своята мощ.

Тук е. **Проф. Р. Т. Холм** — прочете Уго на табелката. Натисна звънеца и след миг вратата се отвори автоматично. Влезе в малко преддверие.

— Моля! — дочу през отворените врати на кабинета.

Притегна маската на лицето си, стисна по-силно в ръка своето безотказно оръжие. Прекрачи прага.

Професорът седеше зад масата, пред него имаше топ хартия. Работеше.

— Моля да не мърдате! — каза Уго тихо, но решително.

— Какво има? — професорът вдигна глава и спокойно, без никаква уплаха, огледа маскираната фигура.

— Въоръжен съм, но нищо не ви застрашава, при условие, че запазите спокойствие. Дойдох при вас по един строго поверителен въпрос. Не ми се иска никой да се намеси в нашия разговор. Можете ли да ми гарантирате това?

— Сам съм в къщи — каза Холм. Лицето му беше сериозно, почти неподвижно. Гледаше лявата ръка на Уго, която държеше издължената блестяща тръбичка. — С какво се каните да ме уплашите? Що за оръжие е това?

— Засега няма да ви обяснявам. Достатъчно е да знаете, че оръжието е безотказно и съвсем непознато. Освен това не оставя никакви следи. Затова ви съветвам да се държите... прилично!

— Но, разбира се! — Холм едва доловимо се усмихна. — Слушам ви!

— Да преминем към въпроса. Искам да ви предложа сътрудничество. Но преди това, моля ви, разкажете ми за състоянието на вашата работа. Знаете за какво става дума, нали?

— Питайте, моля! Занимавам се с много изследвания, не знам кое точно интересува моя гост.

Холм говореше с нарастваща нотка на ирония в гласа. Това малко дразнеше Уго, но той се стараеше да запази спокойствие. Този човек му беше нужен — поне до едно време.

— Четох напоследък, че сте създали нов тип протеза, направлявана от биотокове. На какво се опира вашето откритие? Досега не са ли използвани подобни протези?

— Да, разбира се. Но моите се основават на съвсем друг принцип. Работят без никакви помощни съоръжения, които затрудняват движението. Такава протеза просто замества липсващия крайник; когато се постави на пациента, тя се включва в нервната система, а хидравличният механизъм изпълнява ролята на прехващач на биотоковете. Толкова мога да ви кажа. Останалото за сега е тайна.

— Препоръчвам ви да не се шегувате! — извика заплашително Уго. — Нужна ми е цялата документация на вашите изобретения.

— Какво искате да ми предложите?

— Участие в осъществяването на моите планове. Искам да създам един своеобразен вид протеза за съвременната цивилизация. Да я наречем „интервенционен фактор“...

— В какво се състои той? И какво общо мога да имам аз?

— Професоре, вече казах: притежавам оръжие, което действа неусетно и безпогрешно. Не си ли давате сметка, колко много може да се направи с негова помощ!? Мога да диктувам своя мироглед... Когато не се подчиняват на моята воля, мога... сам разбирате.

— Нещо от рода на мафията? — подхвърли заинтересувано Холм.

— Не е важно как ще го наречем...

— Да не би да искате по този начин да подчините на себе си целия свят?

— Това би било прекалено трудно. Ще се ограничи да поправя само някои грешки на земната цивилизация.

— Толкова ли сте сигурен в своята непогрешимост?

— Имам собствен модел на съвременните отношения и искам да го осъществя. От историята знаем, че по-рано такива неща са правени по методите на войните и превратите... Днес разполагаме с много подобри средства. Но ако действувам лично, може да бъде опасно за мене, затова се обръщам към вас.

— И искате да си послужите... с мене?

— В известен смисъл. Искам да направите за мен *човек-макет*, управляван отдалеко *модел* на човек. Такъв, че с негово посредничество да мога да работя, като със собствените си ръце... Външно той трябва напълно да напомня жив човек. Накратко казано, искам да направите изпълнителен механизъм, който непосредствено се управлява от биотокове. Разбирате ли? Аз си седя спокойно в къщи, а той вместо мене се подлага на опасности. Аз виждам и чувам това, което и той, а той изпълнява това, което реша аз.

— Да, разбирам. Но трябва да ви разочаровам: при сегашното състояние на моите работи, няма да мога да се справя с исканията ви.

— Не ме интересува. Давам ви известно време да подготвите документацията. Пари също ще се намерят, ако е необходимо.

Холм мълчеше, вгледан в плота на бюрото.

— Все пак не разбирам, защо ви е нужно всичко това? Непременно ли трябва да се намесите в хода на историята?

— Не трябва. Просто *искам* и *мога*! Щом в ръцете ми е това нещо — Уго размаха под носа на професора оръжието, — най-после ще правя, каквото ми харесва! Толкова велики политици и вождове са го правили, само че с други средства и като са му давали по-голяма гласност. На мене ми стига анонимното удоволствие...

— Както виждам, има само едно несъмнено полезно приложение на вашето оръжие: ако успеете много силно да уплашите няколко бюрократи, може най-сетне да ви се удаде да стреснете и „любимия“ ни административен апарат... Въпреки че не е сигурно — от древността до днес никой не е успял. Още по времето на Римската империя са имали подобни неприятности. Ако направите на човечеството тази услуга, ще си осигурите място в историята — съдържано се усмихна Холм.

— Никога ли не сте имали работа с разните упорити комисии? Не сте ли срещали трудности, когато е трябвало да ви отпуснат средства за вашите изследвания?

— Разбира се, срещал съм. Но изследванията ми, както сам се досещате, са имали една цел — да помогнат на хората. А вие искате да ги използвате за съвсем друго.

— Как така? — обиди се Уго. — Това ще бъде най-великото от вашите творения: модел на умен човек! Ако в този миг, даже най-умният, поиска да оправи света, всички онези хубостници, от които

зависи разрешението, веднага ще го унищожат! Трябва да се действа радикално!

— Този „умен човек“ вероятно сте... вие? — погледна Холм към развеселения си посетител. — Струва ми се, че просто искате да уредите личните си сметки, млади човече.

— Не е ваша работа! — кресна ядосано Уго. — Или пристъпвате към съвместна работа, или...

— А ако не пристъпя?

— Не ви съветвам. Лекарят ще потвърди инфаркта ви.

— Помислете добре — каза спокойно Холм. — Нека си представим, че се съглася, а когато си тръгнете оттук, уведомя властите за посещението ви. Тогава, какво?

— Виждам, че не вярвате в силата на моето оръжие. Преди излизането си, ще ви приспя за няколко часа. Ясно ли е?

— Разбира се. Изглежда, нямам избор. При това положение съм принуден да приема предложението ви. Техническата документация на протезите лежи тук, пред мене. Можете да я прегледате. В замяна на това, надявам се да получа малко сведения за чудесното ви оръжие!

— То е химическо вещество. Инжектира се от разстояние, под налягане. Практически е неоткриваемо в организма. Върху кожата оставя микроскопична следа. Повече няма нужда да знаете.

— Искате да оставите в ръцете на изкуствен двойник на човека това оръжие?

— Да. Той ще може всеки път различен на вид и незабележим да се движи между хората.

— Ами ако го разкрият? Нали тогава оръжието ще престане да бъде тайна! — забеляза Холм.

— *Амунициите* за това оръжие имам само аз. Освен това, вие ще ми направите и запасен изкуствен човек.

— Виждам, че всичко сте обмислили в подробности. Плановете ви имат големи възможности за успех.

— Сигурен съм в това. Вие дори не можете да си представите силата на мантизината.

— На какво?

— Така се нарича веществото.

— Аха!

Холм се замисли, като гледаше равнодушно пред себе си. Лицето му по време на целия разговор почти не беше променило израза си. Само едва доловими гримаси наподобяваха усмивка, подигравка или обида. Дълбоко поставените му очи просветваха със стъклен блясък.

— Мисля, че това е всичко — каза Уго и стана.

— Почакайте! — Холм го задържа с движение на ръката си. — Чудя се още...

— Какво? Нали се споразумяхме?

— Чудя се дали да те предам на полицията или само да те изритам по стълбите, куче такова!

— Каквооо? Как смееш, ти... Сега ще те... — по лицето на Уго се разля гореща вълна. — Знаеш ли кого обиждаш, стари глупако!?

„Документацията е на масата — мина му през главата. — Ще се оправя и без него.“

— Вече си труп — каза гласно. — Ще се оправя без такива... За щастие има хора, които ще се възползват от възможността.

— Стреляй! — по лицето на професора пробяга хитра усмивчица. Стана от стола и, като заобиколи масата, тръгна към Уго. — Какво чакаш? Къде отиде смелостта ти, сополанко?

Уго насочи отвора на тръбичката към корема на Холм.

— Още една крачка и ще умреш!

Професорът бавно, впил очи в лицето на Уго, пристъпи напред. Уго натисна спусъка. Холм направи следващата крачка. „Има защитна риза!“ — помисли си Уго. От разстояние два метра се прицели в главата. Три пъти натисна спусъка. Почувствува силен удар в стомаха, твърда ръка хвана китката му и я изви така, че той изпусна оръжието. Падна на пода. Холм го притисна с коляно и извади от джоба му остатъка от уреда за инжектиране на мантезина.

Вратата на съседната стая се отвори. Появи се човек с грамадна кълбовидна каска. Уго погледна към него, после към лицето на този, който го бе приковал на пода с коляно и чак сега разбра всичко.

До вратата, иронично усмихнат, стоеше вторият професор Холм!

— Моите почитания! — каза той. — Извинете ме, но се държахте доста нападателно. Освен това... тези ваши планове... Не, вие не сте подходящ за ролята на „интервенционен фактор“ на нашата цивилизация. Не ви достига съобразителност. Необходима ви е също

повече опитност и въображение. Ала бяхте толкова сигурен в себе си, та дори не ви дойде на ум да проверите какво става в съседната стая.

Приблужи се до лежащия Уго и щракна белезниците на китките му. Неговото „подобие“ освободи хватката си и отиде встрани.

— Ако някой трябва да поправя хода на историята на човечеството — подсмиваше се Холм, — аз съм значително по-добър от вас.

Уго лежеше на килима. Затвори очи. Разкъсваше се от ярост. „Пак не бях пръв! Този Холм преди мене се е сетил за изкуствения двойник“.

— Аз, разбира се, направих своя двойник за съвсем други цели — бърбореше Холм, докато се настаняваше в креслото. — Отначало го създадох заради... конференциите. Да, да! Нямаме представа колко време отнемат разните събрания, съвещания, участия в комисии и т.н. Когато исках спокойно да поработя, изпрацах моя двойник на събранието. Той седнаше на стола и участвуваше не по-малко активно от другите заседатели, тоест „спеше“, ако мога така да се изразя за механизма, който биваше изключван. След време го усъвършенствувах — така че самостоятелно, без да бъде направляван, да може да подава на съседа си, ако той го помоли, писалка или запалка. Когато трябваше да взема думата, включвах се аз, разбира се отдалече, като си седях удобно у дома.

Холм замълча за миг, после свали от главата си огромната каска; изведнъж неговият двойник се сгърчи, като че му липсваше скелет и меко се свлече на пода, в ъгъла.

— Не знам защо се мъчих досега с каската. Въпрос на навик! Напоследък много често си служа с моето подобие... Не защото ми доставя особено удоволствие да вкарвам хората в заблуда. Те сами ме принуждават. Такива като вас, например...

Уго слушаше и не помръдваше. През полупритворените си клепачи внимателно оглеждаше стаята. Неговото „чудесно оръжие“ обаче лежеше доста далеч, за да може с един скок да го докопа и да впръска с окованите си ръце мантензина на Холм.

— Може би се чудите — продължаваше професорът с досадно откровен тон, — защо ви разказвам всичко това? Много просто: трябва да забавлявам госта си, докато дойде комисарят от полицията, когото извиках по телефона, преди да имам удоволствието да вляза при вас.

Защо казвам това? Аха, защото разни хора със странни приумици, започнаха да ме посещават, откакто публикувах бележките си за разработките в областта на протетиката. Освен вас идеята за управляем двойник бе осенила още неколцина. Те добре разбираха, че такава изкуствена личност може да се използва при много положения. С работа никога нищо не е сигурно, а отгоре на това... до този миг самостоятелно мислещ робот още не е конструиран. Друго нещо е двойникът, управляван от биотокове: на него можеш да разчиташ, както на себе си, в което сам имахте възможност да се убедите.

След първото посещение на един господин (по професия, струва ми се, беше касоразбивач), който като вас ме заплашваше с оръжие, но, бих казал, по-конвенционално — кухненски нож, реших да приемам гости с посредничеството на моя двойник. Тук искам да се похваля. Никой досега не се е досетил, че има пред себе си управляемо подобие на човек. Идвали са всякакви. Един пенсиониран военен разгръщаше пред мене планове за създаването на управлявана отдалеко армия... Охо, струва ми се, че господин комисарят вече е пристигнал! Извинете ме!... — с комична гримаса Холм се наведе над окования, след което вдигна от пода „чудесното оръжие“ и излезе в преддверието.

— Кой поред е този, господин професоре? — достигна глас откъм притворената врата.

— Ако не ме лъже паметта, единадесетият любител на изкуствени двойници! — отвърна гласът на Холм.

Уго изруга с безсилна ярост и си помисли, че явно не му е съдено да бъде първи, в която и да е област.

ПЪРВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА СТАНЦИЯ

Уго! Когато четеш писмото ми, ако все още имаш някакво съмнение, бързам да го разсея: аз наистина съм жив. Научих за постигналата те съдба. Имам известни угризения. Струва ми се, че и аз донякъде съм виновен за цялата работа. Не трябваше да ти поверявам такава съблазнителна тайна. Причината, може би, беше в моята

суета, за нея си давам сметка едва сега: като те изпратих с бележките при Мелмин, таях тихата надежда, че след моята смърт ще оставя макар и малък спомен за себе си в космологията...

Както сигурно си забелязал, по време на пристъпа от ауберция потънах в блатото заедно с кислородния апарат. Когато пристъпът свърши и дойдох в съзнание, разбрах къде се намирам и помислих, че въжето не е издържало. Здравно обгърнат от блатото, като опипвах слепешката около себе си, се натъкнах на прогнил пън, който лежеше косо. Вкопчих се за него и така изпълзях един метър по-високо. Под краката си вече имах относително твърда, издържлива основа. Беше близо до края на тресавището, помниш ли? И не толкова дълбоко, колкото на мястото, където пропадна Тун. Клонаците и потъналите дънери ми помогнаха да се изкача още и главата ми се показва над повърхността. Изтрих стъклото на маската и забелязах островчето. Тебе вече те нямаше на него. Моята борба с блатото беше траяла много дълго — не се и опитвах да определя колко време... В мига, когато се мъчех да се вкопча в стърчащите от тресавището стебла и водорасли, за да изляза на брега, ме застигна третият пристъп. Когато той отмина, намерих се още по-далеч от островчето, отколкото първия път. Тогава си помислих, че не си струва повече да опитвам. Дори да успея да се измъкна от блатото, скоро кислородът ми щеше да свърши. Въпреки това поднових усилията си да стигна до островчето... Този път успях, преди да настъпи четвъртият пристъп. Отдалечих се от брега колкото можех по-бързо и по-далеко с надеждата, че поне този път няма да се натикам обратно в блатото... Разчитах, че ще ме задържи гъсталакът и се опитвах да се овържа с лиани. Тогава проблясна спасителната мисъл: мантезията! Едва ли не в последната минута намерих виолетовото цвете. Разреших на мантезията да ме нападне и загубих съзнание.

Събудих се през нощта. Но времето за пристъпа беше отминало! „Инжекцията“ с мантезина бе забавила

пристъпа на болестта! Ако обаче моят припадък беше траял по-кратко от времето между пристъпите на ауберцията, то следващият пристъп можеше да започне всеки миг! Хукнах да търся мантезия. Нова „инжекция“ ме приспа за следващите десетина часа. Вече не знам колко пъти повторих това безумно състезание с болестта. На другата нощ, когато се събудих, почти мъртъв от глад след поредния припадък, над блатата ревеше буря. Излязох на брега, като с мъка се промъквах между растенията. В проблясването на светкавиците видях човешка фигура и очертанията на блатолаза на брега. Когато приближих, човекът изтича към блатолаза. Като обречен влязох до пояс в тинята, сякаш исках да задържа отлитащото видение. После си помислих, че е било зрителна измама и реших да чакам следващия пристъп, който можеше да ме освободи от този омагьосан кръг... Светкавиците обаче ми помогнаха да забележа изоставената на брега чанта... Беше сигурен знак, че някой е бил тук... Чак сега си дадох сметка как изглеждам: целият омазан с кал, вероятно напомнях блатен дух... В чантата намерих ракети. Отначало исках да изстрелям една, но сред продължаващите светкавици не би имало смисъл... Направих го едва вечерта на другия ден. През деня, разбира се, се спасявах с помощта на мантезината. След като изстрелях всичките ракети, отново се приспах. После още веднъж. Намериха ме сутринта, един ден след твоето заминаване. Бил съм в безсъзнание. Следващите две седмици лежах в станцията, изкуствено хранен, почти в летаргично състояние. Вероятно това е крайният стадий на ауберцията. Мантезината, което си е право, не я лекува, но позволява да се удължат промеждутъците на пристъпите. После идва сънят.

Вчера дойдох в съзнание, не се чувствавам много зле. Разказаха ми всичко. Никой не знаеше каква е твоята роля в тази работа. Но аз се досетих още там, на островчето. Намерих парчета от въжето, с което ме беше вързал. Това въже беше *срязано*... да, Уго! Беше срязано с нож.

Досетих се също, че само ти си бил онзи ден в тресавището с блатолаза. Но вярвам, тогава наистина си се уплашил от моя вид. Вероятно си пресметнал, че запасът ми от кислород е бил толкова малък, че вече не би трябвало да съм жив... Вярвам, че ако дори за миг можеше да допуснеш, че пред тебе стои не призрак, а жив човек, не би ме оставил без да помогнеш.

Сигурно се учудваш, откъде съм взел кислород. Твоите сметки са били правилни, но не си съобразил едно нещо, а именно, че по време на обикновения съм човек използва няколкократно *по-малко* кислород от нормалното. По време на дълбоките припадъци, предизвикани от инжекциите с мантезина, използването на кислород е *още по-малко*.

Знаеш ли, чак там, в блатото, открих, че мога да се радвам на живота заради него самия... Като го продължавах с няколко часа, бях известно време наистина щастлив. А това, че живея, е благодарение само на мантезията: тя ме спаси от две неща — от болестта и от задушаване. Винаги съм смятал, че това животинче е много симпатично... А ти искаше да го използваш за такива долни цели.

Много съжалявам, Уго, че не удържа дадената дума! Съчувствувам ти за сегашното положение. Знам, че ти предстоят няколко години затвор. Няма да прибавям към това обвинения за опита да ме убиеш. Да забравим. Ти си млад, може би ще премислиш нещата отново и ще погледнеш света с други очи. Знам, че изкушението е било по-силно от теб. Господството над света или над една негова част е много съблазнително. Но създава и неприятности...

Няма да ти чета морал. Не си дете. Написах ти всичко това, за да знаеш двете страни на медала. Не си само ти на този свят. Помни това.

Лепер

Уго дълго стоя неподвижен с листа в ръце. Лицето му изразяваше неизмеримо учудване. После, като мачкаше несъзнателно хартията, прошепна:

— В нищо, в нищо, никога не съм успявал. Не мога да предизвикам дори омраза. Убивам го два пъти. А той...

Писмото падна на земята. Уго се хвърли на нара, захлупи лице и впи пръсти в твърдия затворнически дюшек.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
1/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.